

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

ΧΕΝΙΝΓΚ ΜΑΝΚΕΘ

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΡΙΓΑ

Αστυνομικό Μυθιστόρημα

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE DOGS OF RIGA

Από τις Εκδόσεις Vintage, Λονδίνο 2001

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Τα σκυλιά της Ρίγα**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Henning Mankell

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Λύο Καλοβυρνάς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριάκος Αθανασιάδης

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ: Κωνσταντίνος Γεωργαντζής

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Henning Mankell, 1992

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Visual Hellas

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2002

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2002

Έκτη ανατύπωση: Αύγουστος 2014

ISBN 978-960-274-660-8

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομικάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiu Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΧΕΝΙΝΓΚ
ΜΑΝΚΕΛ
ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΡΙΓΑ

Μετάφραση: Λύο Καλοβυρνάς

ΕΚΤΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ

CRIME

Όταν ο Βαλάντερ έφτασε στο τμήμα, λίγο πριν τις οκτώ το πρωί, ήταν λες και όλα συνέβησαν ταυτόχρονα. Η θερμοκρασία είχε ανέβει ξανά πάνω από το μηδέν και σ' όλη την πόλη έπεφτε ένα ασταμάτητο ψιλόβροχο. Ο Βαλάντερ είχε κοιμηθεί καλά, χωρίς να νιώσει τις ενοχλήσεις της προηγούμενης νύχτας. Το μόνο πράγμα που του δημιουργούσε ανησυχία ήταν η πιθανώς κακή διάθεση που θα είχε ο πατέρας του όταν θα πήγαιναν με το αυτοκίνητο, αργότερα, στο Μάλμε.

Ο Μάρτινσον βγήκε να τον συναντήσει στο διάδρομο, και ο Βαλάντερ αμέσως είδε ότι είχε κάτι σημαντικό να του πει. Όλοι ήξεραν πως όταν ο Μάρτινσον δεν καθόταν στο γραφείο του και έπαιρνε τους διαδρόμους κάτι είχε συμβεί.

«Ο καπετάν Έστερνταλ έλυσε το μυστήριο της σωστικής λέμβου!» βροντοφώναξε. «Έχεις ένα λεπτό;»

«Πάντα έχω ένα λεπτό», είπε ο Βαλάντερ. «Πάμε στο γραφείο μου. Και κοίτα αν ήρθε κι ο Σβέντμπεργ».

Λίγα λεπτά αργότερα είχαν όλοι μαζευτεί στο γραφείο του Βαλάντερ.

«Θα έπρεπε ανθρώπους σαν τον Έστερνταλ να τους καταχωρίζαμε σε κάποιον κατάλογο, έτσι λέω εγώ. Η αστυνομο-

μία θα έπρεπε να ιδρύσει ένα πανεθνικό τμήμα που θα ήταν επιφορτισμένο να συνεργάζεται αποκλειστικά με ανθρώπους που έχουν ασυνήθιστες και εξειδικευμένες γνώσεις», είπε ο Μάρτινσον.

Ο Βαλάντερ συμφώνησε. Κι ο ίδιος το είχε σκεφτεί αυτό. Υπήρχαν άνθρωποι με εκτεταμένη εξειδίκευση σε πολλούς περιέργους τομείς σκορπισμένοι σε όλη τη χώρα. Όλοι μιλούσαν ακόμη για εκείνον τον γέρο ξυλοκόπο από το Χέργεντάλεν που είχε αναγνωρίσει το καπάκι μας ασιατικής μπίρας, ένα καπάκι που είχε γονατίσει όχι μόνο την αστυνομία αλλά και τους ειδικούς του Κρατικού Μονοπωλίου Οινοπνευματωδών. Τα στοιχεία που έδωσε ο ξυλοκόπος βοήθησαν στην καταδίκη ενός δολοφόνου που διαφορετικά θα είχε γλιτώσει.

«Προτιμώ να έχω να κάνω με κάποιον σαν τον καπετάν Έστερνταλ κάθε μέρα, αντί για όλους αυτούς τους συμβούλους που τρέχουν πέρα-δώθε λέγοντας πράγματα που ήδη τα ξέρουμε και μας χρεώνουν και εξωφρενικά ποσά από πάνω», συνέχισε ο Μάρτινσον. «Κι όχι μόνο αυτό, αλλά ο καπετάνιος ήταν πολύ πρόθυμος να βοηθήσει».

«Πώς βοήθησε, λοιπόν;»

Ο Μάρτινσον έβγαλε το σημειωματάριό του από την τσέπη και το χτύπησε πάνω στο γραφείο. Έκανε λες και μόλις είχε βγάλει ένα κουνέλι από ένα αόρατο καπέλο. Ο Βαλάντερ άρχισε να εκνευρίζεται. Οι δραματικές κινήσεις του Μάρτινσον μερικές φορές δοκίμαζαν την υπομονή του – αλλά ίσως, πάλι, έτσι συμπεριφέρονταν όλοι οι πολιτικοί του Φιλελεύθερου Κόμματος.

«Δεν κρατιόμαστε άλλο, πες μας», είπε ο Βαλάντερ μετά από μια σύντομη σιωπή.

«Αφού εσείς πήγατε σπίτια σας χθες βράδυ, ο καπετάν Έστερνταλ κι εγώ περάσαμε αρκετές ώρες εξετάζοντας τη

λέμβο στο υπόγειο», είπε ο Μάρτινσον. «Δεν μπορούσε πιο νωρίς γιατί παίζει μπριτζ κάθε απόγευμα και αρνήθηκε να χαλάσει τη συνήθειά του. Ο καπετάν Έστερνταλ είναι ένας ηλικιωμένος τζέντλεμαν με πολύ δυνατές πεποιθήσεις. Ελπίζω να του μοιάσω όταν γεράσω».

«Θα τελειώσεις καμιά ώρα;» είπε ο Βαλάντερ. Είχε ζήσει πολλές φορές από κοντά γέροντες με πολύ δυνατές πεποιθήσεις – ο πατέρας του συνεχώς τριβέλιζε το μυαλό του.

«Χώθηκε κάτω από τη λέμβο σαν το σκυλί», συνέχισε ο Μάρτινσον. «Μέχρι που τη μύρισε! Τελικά, μου ανακοίνωσε ότι ήταν τουλάχιστον είκοσι χρονών και ότι είχε κατασκευαστεί στη Γιουγκοσλαβία».

«Πώς το ήξερε αυτό;»

«Από τον τρόπο που είναι φτιαγμένη – από το μίγμα των υλικών. Μόλις εξέτασε όλα τα στοιχεία, δε δίστασε πια ούτε δευτερόλεπτο. Όλοι οι λόγοι που μου έδωσε είναι σημειωμένοι στο μπλοκάκι μου. Πραγματικά θαυμάζω τους ανθρώπους που ξέρουν τι λένε».

«Γιατί δεν υπήρχε καμιά πινακίδα που να λέει ότι η βάρκα φτιάχτηκε στη Γιουγκοσλαβία;»

«Δεν είναι καν βάρκα», είπε ο Μάρτινσον. «Αυτό είναι το πρώτο πράγμα που μου έμαθε ο καπετάν Έστερνταλ. Είναι μια σωστική σχεδία, τίποτα παραπάνω. Κι είχε μια τρομερή εξήγηση γιατί δεν υπήρχε το παραμικρό επάνω της που να δείχνει τη χώρα κατασκευής της. Συχνά αυτές τις σωστικές λέμβους τις στέλνουν στην Ελλάδα και στην Ιταλία, όπου διάφορες εταιρείες εκεί τους κολλάνε τις δικές τους ψεύτικες πινακίδες. Ακριβώς όπως συμβαίνει με τα ρολόγια που φτιάχνονται στην Ασία αλλά έχουν ευρωπαϊκά σήματα».

«Τι άλλο σου είπε;»

«Πάρα πολλά. Νομίζω ότι ξέρει την ιστορία των σωστικών λέμβων απέξω κι ανακατωτά. Υπήρχαν διάφοροι τύποι

τέτοιων σκαφών στην προϊστορία. Η πιο παλιά ήταν μάλλον φτιαγμένη από καλάμια. Τέλος πάντων, ο συγκεκριμένος τύπος χρησιμοποιείται κυρίως σε μικρότερα ανατολικοευρωπαϊκά και ρωσικά φορτηγά πλοία. Ποτέ δε βλέπεις τέτοιες σε σκανδιναβικά πλεούμενα. Δεν είναι εγκεκριμένες από τις ναυτιλιακές εταιρείες».

«Γιατί;»

Ο Μάρτινσον ανασήκωσε τους ώμους του.

«Λόγω κακής ποιότητας. Συχνά διαλύονται. Το λάστιχο που τους βάζουν δεν πληροί τις προδιαγραφές».

Ο Βαλάντερ το σκέφτηκε για λίγο.

«Αν η ανάλυση του καπετάν Έστερνταλ είναι σωστή, άρα τότε η συγκεκριμένη λέμβος προέρχεται κατευθείαν από τη Γιουγκοσλαβία, χωρίς να έχει περάσει πρώτα από την Ιταλία ή από κάπου αλλού, όπου θα της κολλούσαν κάποια πινακίδα οι κατασκευαστές. Οπότε δηλαδή μιλάμε για γιουγκοσλαβικό πλοίο».

«Όχι απαραίτητα», είπε ο Μάρτινσον. «Τμήμα αυτών των σωστικών λέμβων εξάγεται στη Ρωσία. Φαντάζομαι ότι αποτελεί μέρος της υποχρεωτικής ανταλλαγής αγαθών μεταξύ Μόσχας και εξαρτώμενων κρατών. Είπε ότι είχε δει μια ολόιδια λέμβο σ' ένα ρωσικό αλιευτικό που είχε κατασχεθεί στο Χέραντσκερ».

«Πάντως είναι βέβαιο ότι μπορούμε πλέον να επικεντρώσουμε τις έρευνές μας σε κάποιο ανατολικοευρωπαϊκό πλοίο, σωστά;»

«Αυτή είναι η γνώμη του καπετάν Έστερνταλ».

«Καλώς», είπε ο Βαλάντερ. «Τουλάχιστον μάθαμε κάτι».

«Ναι, αλλά αυτό είναι και το μόνο που ξέρουμε», είπε ο Σβέντμπεργ.

«Εάν ο άνθρωπος που μας τηλεφώνησε δεν επικοινωνήσει ξανά μαζί μας δε θα ξέρουμε σχεδόν τίποτα», είπε ο

Βαλάντερ. «Όπως και να 'χει, φαίνεται ότι οι δύο νεκροί μάλλον έφτασαν στα μέρη μας από την άλλη πλευρά της Βαλτικής».

Τον διέκοψε ένα χτύπημα στην πόρτα. Κάποιος υπάλληλος του έδωσε ένα φάκελο που περιείχε τις τελευταίες λεπτομέρειες της νεκροψίας. Ο Βαλάντερ ζήτησε από τον Μάρτινσον και τον Σβέντμπεργ να παραμείνουν όσο θα έριχνε μια ματιά στα χαρτιά. Αντέδρασε σχεδόν αμέσως.

«Να το, τώρα ξέρουμε και κάτι ακόμα», είπε. «Ο Μερτ βρήκε μερικά ενδιαφέροντα ίχνη στο αίμα τους».

«AIDS;» ρώτησε ο Σβέντμπεργ.

«Όχι, ναρκωτικά. Μεγάλες δόσεις αμφεταμινών».

«Πρεζάκνδες από τη Ρωσία», είπε ο Μάρτινσον. «Οι Ρώσοι βασάνισαν και δολοφόνησαν δυο πρεζάκια. Που φορούσαν κοστούμι και γραβάτα! Και τους άφησαν να πλέουν ακυβέρνητοι σε μια γιουγκοσλαβική σωστική λέμβο. Αν μη τι άλλο, είναι πρωτότυπο. Διαφέρει από τους πονηρούς λαθρέμπορους και τα συνηθισμένα πλημμελήματα».

«Δεν ξέρουμε ότι είναι Ρώσοι», είπε ο Βαλάντερ. «Η κατακλείδα είναι ότι δεν ξέρουμε τίποτε απολύτως».

Τηλεφώνησε στον Μπγκερκ.

«Εμπρός;»

«Εγώ είμαι. Είμαι με τον Μάρτινσον και τον Σβέντμπεργ εδώ. Αναρωτιόμαστε αν έχεις άλλες οδηγίες από το Υπουργείο Εξωτερικών».

«Όχι ακόμα. Υποθέτω όμως ότι θα μας τηλεφωνήσουν όπου να 'ναι».

«Εγώ θα πάω στο Μάλμε πιο μετά».

«Να πας. Θα σε ειδοποιήσω όταν επικοινωνήσουν μαζί μου. Δε μου λες, εσένα σε ζάλισαν οι δημοσιογράφοι;»

«Όχι, γιατί;»

«Εμένα με ζύπνησαν στις πέντε τα χαράματα από την

Εξπρές. Το τηλέφωνο δε λέει να σταματήσει από εκείνη την ώρα. Πρέπει να ομολογήσω ότι έχω αρχίσει να ανησυχώ λιγάκι».

«Δεν αξίζει να σε παίρνει από κάτω. Ό,τι και να γίνει, αυτοί θα γράψουν τα δικά τους».

«Γι' αυτό ακριβώς ανησυχώ. Οι έρευνες θα γίνουν άνω-κάτω έτσι κι αρχίσουν να διαδίδουν διάφορες φήμες».

«Αν είμαστε τυχεροί, αυτό θα ενθαρρύνει όποιον έχει χρήσιμες πληροφορίες ή έχει δει κάτι, να έρθει σε επικοινωνία μαζί μας».

«Αστειεύεσαι, βέβαια. Και δε μ' αρέσει να με ξυπνάνε στις πέντε η ώρα το πρωί. Ποιος ξέρει τι λέει κανείς όταν είναι μισοκοιμισμένος;»

Ο Βαλάντερ έκλεισε το τηλέφωνο.

«Ας ηρεμήσουμε», είπε. «Συνεχίστε τις έρευνές σας προς το παρόν. Εγώ έχω μια δουλίτσα στο Μάλμε. Τα λέμε πάλι στο γραφείο μου μετά το μεσημέρι».

Ο Σβέντμπεργκ και ο Μάρτινσον έφυγαν. Ο Βαλάντερ ένιωθε μιαν αόριστη δυσφορία, επειδή τους είχε δώσει την εντύπωση ότι πήγαινε στο Μάλμε για δουλειά της αστυνομίας. Ήξερε ότι οι αξιωματικοί του Σώματος, όπως και όλοι οι άλλοι, άλλωστε, περνούσαν ένα τμήμα του ωραρίου τους ασχολούμενοι με προσωπικές τους υποθέσεις όποτε τους δινόταν η ευκαιρία, παρ' όλ' αυτά όμως ένιωθε άβολα. Είμαι παλαιών αρχών, σκέφτηκε. Κι ας πέρασα μόλις τα σαράντα.

Στην υποδοχή είπε ότι έβγαινε έξω κι ότι δε θα ερχόταν πριν το μεσημέρι. Έπειτα, περνώντας με το αυτοκίνητό του μέσα από το δάσος Σάντσκόγκεν, κατευθύνθηκε προς το Κόσεμπεργκ. Το φιλόβροχο είχε σταματήσει, αλλά είχε σηκωθεί ένας δυνατός άνεμος.

Σταμάτησε στο Κόσεμπέργια για να βάλει βενζίνη. Καθώς είχε ακόμη λίγη ώρα στη διάθεσή του, οδήγησε μέχρι το λιμάνι, όπου πάρκαρα και βγήκε έξω να πάρει αέρα. Δε φαινόταν ψυχή πουθενά. Το περίπτερο και τα εστιατόρια ήταν κλειστά για το χειμώνα. Ζούμε σε παράξενες εποχές, σκέφτηκε. Ορισμένα μέρη αυτής της χώρας είναι ανοιχτά μόνο το καλοκαίρι. Ολόκληρα χωριά κρεμάνε πινακίδες «ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΛΕΙΣΤΑ» για το μεγαλύτερο τμήμα του χρόνου.

Περπάτησε προς τον πέτρινο μόλο, παρά το τσουχτερό κρύο. Δε φαινόταν κανένα πλοίο πουθενά. Ο νους του γύρισε στους νεκρούς της βάρκας. Ποιοι ήταν άραγε; Γιατί τους είχαν βασανίσει πριν τους σκοτώσουν; Ποιος τους φόρεσε τα σακάκια τους μετά;

Κοίταξε το ρολόι του, μετά γύρισε στο αυτοκίνητό του και πήγε κατευθείαν στο σπίτι του πατέρα του, που έδειχνε λες και το είχαν πετάξει όπως όπως στη μέση ενός χωραφιού νότια του Λέντερουπ. Ως συνήθως, ο πατέρας του ζωγράφιζε στο υπόστεγο. Η αψιά οσμή από το νέφτι και τις λαδομπογιές χτύπησε τον Βαλάντερ στη μύτη. Ήταν σαν να γυρνούσε στην παιδική του ηλικία. Μια από τις πιο πρώιμες μνήμες του Βαλάντερ ήταν η απίστευτη μυρωδιά που απέπνεε ο πατέρας του όταν καθόταν και ζωγράφιζε μπροστά στο καβαλέτο του. Τίποτα δεν είχε αλλάξει όλ' αυτά τα χρόνια. Ο πατέρας του ακόμη ζωγράφιζε πάντα, και πάντα το ίδιο θέμα: ένα μελαγχολικό ηλιοβασίλεμα. Πού και πού, εάν αυτός που παράγγελλε τον πίνακα του το ζητούσε, πρόσθετε κι έναν τσαλαπετεινό στην εικόνα.

Ο πατέρας του Βαλάντερ ήταν ζωγράφος τού ενός έργου. Είχε εκλεπύνει το ταλέντο του σε τέτοια επίπεδα τελειότητας, που δε χρειαζόταν ν' αλλάξει το μοτίβο του. Μόνον όταν ο Βαλάντερ ενηλικιώθηκε και ο ίδιος, συνειδητοποίησε ότι αυτή η στάση του πατέρα του δεν είχε τίποτα να

κάνει με τεμπελιά ή με έλλειψη ταλέντου, αλλά με το ότι η συνέχεια αυτή χάριζε στον πατέρα του μια αίσθηση ασφάλειας, που την είχε απόλυτη ανάγκη για να ζει τη ζωή του.

Ο γέρος άφησε το πινέλο του και σκούπισε τα χέρια του σ' ένα βρόμικο πανί. Ήταν ντυμένος όπως πάντα με ολόσωμη φόρμα και κομμένες γαλότσες.

«Έτοιμος», είπε.

«Καλά, δε θ' αλλάξεις;» ρώτησε ο Βαλάντερ.

Ο πατέρας του τον κοίταξε δείχνοντας να μην καταλαβαίνει.

«Γιατί ν' αλλάξω; Εσύ δηλαδή φορές κοστούμε για να πας για ψώνια στην εποχή μας;»

Ο Βαλάντερ καταλάβαινε ότι δε θα ωφελούσε να διαφωνήσει. Η ξεροκεφαλιά του πατέρα του ήταν κάτι που δε θα άλλαζε ποτέ. Κι αν ο γέρος θύμωνε, η βόλτα στο Μάλμε θα γινόταν ανυπόφορη.

«Όπως θες», ανασήκωσε τους ώμους του.

«Ναι», απάντησε ο πατέρας του. «Όπως θέλω».

Έφυγαν για το Μάλμε. Ο πατέρας του κοίταζε το τοπίο από το παράθυρο.

«Τι άσχημο», είπε ξαφνικά.

«Τι πράγμα είναι άσχημο;»

«Το Σκόνε είναι άσχημο το χειμώνα. Γκρίζα λάσπη, γκρίζα δέντρα, γκρίζος ουρανός. Και πιο γκρίζοι απ' όλα είναι οι άνθρωποι».

«Ίσως έχεις δίκιο».

«Φυσικά κι έχω δίκιο. Εκατό τοις εκατό. Το Σκόνε είναι άσχημο το χειμώνα».

Το κατάστημα με τα είδη ζωγραφικής βρισκόταν στο κέντρο της πόλης κι ο Βαλάντερ είχε τύχη και βρήκε θέση να παρκάρει ακριβώς από έξω. Ο πατέρας του ήξερε ακριβώς τι ήθελε: καμβάδες, χρώματα, πινέλα και μερικές σπάτου-

λες για την παλέτα του. Όταν έφτασε η ώρα να πληρώσει, έβγαλε μια χούφτα τσαλακωμένα χαρτονομίσματα από μια του τσέπη. Ο Βαλάντερ έμεινε πίσω και δεν του επιτράπηκε ούτε καν να βοηθήσει τον πατέρα του να πάει τα ψώνια του μέχρι το αυτοκίνητο.

«Πάει κι αυτό», είπε ο πατέρας του. «Τώρα μπορούμε να γυρίσουμε σπίτι».

Ξαφνικά ήρθε στον Βαλάντερ η ιδέα να σταματήσουν κάπου για να τσιμπήσουν. Προς μεγάλη του έκπληξη, ο πατέρας του τη βρήκε εξαιρετική. Σταμάτησαν στο μοτέλ Σβεντάλα και πήγαν στο εστιατόριο.

«Πες στο σερβιτόρο ότι θέλουμε καλό τραπέζι», του είπε ο πατέρας του.

«Αυτό το εστιατόριο είναι σελφ-σέρβις», είπε ο Βαλάντερ. «Αμφιβάλλω αν υπάρχει καν σερβιτόρος».

«Τότε να πάμε άλλου», είπε απότομα ο πατέρας του. «Αν είναι να φάμε έξω, θέλω να μου σερβίρουν το φαγητό μου».

Ο Βαλάντερ κοίταξε με δυσφορία τη βρόμικη φόρμα του πατέρα του και μετά θυμήθηκε μια σχετικά λαϊκή πισαρία στο Σκίρουπι, οπότε πήγαν εκεί και παρήγγειλαν το πιάτο της ημέρας: μπακαλιάρο στον ατμό. Ο Βαλάντερ κοιτούσε τον γέρο πατέρα του να τρώει και συνειδητοποίησε ότι μάλλον δε θα προλάβαινε να τον γνωρίσει προτού πεθάνει. Στο παρελθόν πίστευε πως ήταν πολύ διαφορετικοί άνθρωποι, αλλά τώρα πια δεν ήταν σίγουρος. Η γυναίκα του, η Μόνα, που τον παράτησε τη χρονιά που πέρασε, τον κατηγορούσε συχνά για την ίδια ξεροκεφαλιά, την ίδια υπεροπτική ενασχόληση με τον εαυτό του. Ίσως δε θέλω να αναγνωρίσω τις ομοιότητές μας, σκέφτηκε. Ίσως φοβάμαι μήπως γίνω κι εγώ σαν κι αυτόν. Ξεροκέφαλος, ανίκανος να δω αυτά που δε θέλω να δω.

Συγχρόνως όμως έβλεπε ότι η ξεροκεφαλιά ήταν προτέ-

ρημα για έναν αστυνομικό. Αν δεν ήταν υπέρ το δέον πεισματάρης—όπως σίγουρα θα τον χαρακτήριζαν μερικοί που ήταν έξω από τα πράγματα—, πολλές από τις υποθέσεις των οποίων είχε την ευθύνη δε θα είχαν λυθεί ποτέ. Η ισχυρογνωμοσύνη δεν ήταν τόσο εργασιακή πάθηση, όσο αναγκαίο προσόν.

«Τί έπαθες, έχασες τη μιλιά σου;» Ο πατέρας του διέκοψε τους συλλογισμούς του με εκνευρισμό.

«Συγγνώμη, σκεφτόμουνα».

«Δεν έχω όρεξη να βγαίνω για φαγητό μαζί σου αν δεν έχεις τίποτα να πεις».

«Τί θες να πω;»

«Μπορείς να μου πεις πώς τα πας. Πώς τα πάει η κόρη σου. Μπορείς να μου πεις μάλιστα αν βρήκες καμιάν άλλη γυναίκα».

«Άλλη γυναίκα;»

«Ακόμα δεν την ξεπέρασες τη Μόνα;»

«Όχι, την ξεπέρασα, αλλά όχι, δε βρήκα άλλη γυναίκα, όπως το έθεσες».

«Γιατί όχι;»

«Δεν είναι και τόσο εύκολο».

«Τί κάνεις;»

«Τί θες να πεις;»

«Τόσο δύσκολη είναι η ερώτησή μου; Απλώς σε ρωτάω τι κάνεις για να βρεις άλλη γυναίκα».

«Δε βγαίνω για χορό, αν εννοείς κάτι τέτοιο».

«Δεν εννοώ τίποτε. Απλώς αναρωτιέμαι. Όσο περνάνε τα χρόνια γίνεσαι όλο και πιο παράξενος».

«Παράξενος;»

«Θα έπρεπε να είχες κάνει αυτό που σου είχα πει. Να μη γινόσουνα ποτέ αστυνομικός».

Άντε πάλι, ξανά στα ίδια! σκέφτηκε ο Βαλάντερ. Τίποτα

δεν άλλαξε. Η μυρωδιά του νεφτιού. Μια παγωμένη ανοιξιάτικη μέρα του 1967. Ακόμη ζουν στο ανακαινισμένο σιδηράδικο στα περίχωρα του Λίμκαλμ, αλλά γρήγορα θα δραπέτευε από εκεί. Περιμένει ένα γράμμα· τρέχει στο γραμματοκιβώτιο μόλις πάρει με το μάτι του το φορτηγάκι του ταχυδρόμου· σκίζει το φάκελο και διαβάζει τα λόγια που περίμενε τόσο καιρό. Έγινε δεκτός στην Αστυνομική Ακαδημία και θα γραφτεί εκείνο το φθινόπωρο. Φεύγει τρέχοντας κι ανοίγει απότομα την πόρτα του στριμωγμένου στούντιο όπου ζωγραφίζει ο πατέρας του.

«Με πήρανε στην Αστυνομική Ακαδημία!» φωνάζει.

Όμως ο πατέρας του δεν τον συχαίρει. Ούτε καν αφήνει το πινέλο από το χέρι του. Απλώς συνεχίζει να ζωγραφίζει. Ο Βαλάντερ ακόμα θυμάται πώς ο πατέρας του εκείνη τη στιγμή χρωμάτιζε τα σύννεφα κόκκινα από τον ήλιο που έδυε και πώς ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι, σαν γιος, είχε απογοητεύσει τον πατέρα του. Θα γινόταν αστυνομικός...

Ο σερβιτόρος ήρθε με τους καφέδες τους.

«Ποτέ δεν κατάλαβα γιατί δεν ήθελες να γίνω αστυνομικός», είπε ο Βαλάντερ.

«Έκανες αυτό που ήθελες».

«Αυτό δεν είναι απάντηση».

«Ποτέ δεν είχα σκεφτεί ότι ο δικός μου ο γιος θα καθόταν στο τραπέζι να φάμε σαν οικογένεια και θα σέρνονταν σκουλήκια πωμάτων στα μανίκια του».

Ο Βαλάντερ εξεπλάγη από την απάντηση. Σκουλήκια να σέρνονται στα μανίκια του;

«Τι εννοείς;» ρώτησε.

Όμως ο πατέρας του δεν απάντησε. Μόνο ήπια τον κλιρό καφέ του μέχρι την τελευταία σταγόνα.

«Τελείωσα», είπε. «Μπορούμε να φύγουμε τώρα».

Ο Βαλάντερ ζήτησε το λογαριασμό και πλήρωσε. Ποτέ

δε θα πάρω μια σταράτη απάντηση απ' αυτόν τον άνθρωπο, σκέφτηκε. Ποτέ δε θα μάθω γιατί είχε τόσες αντιρρήσεις να γίνω αστυνομικός.

Επέστρεψαν στο Λέντερουπ. Ο αέρας είχε δυναμώσει. Ο πατέρας του πήγε τους καμβάδες και τα χρώματα στο σούβτιό του.

«Πότε θα περάσεις να παίξουμε κανένα χαρτάκι;» τον ρώτησε.

«Θα περάσω μες στις επόμενες μέρες», απάντησε ο Βαλάντερ.

Γύρισε πίσω στο Ίσταντ. Δεν μπορούσε ν' αποφασίσει αν ήταν θυμωμένος ή συγκλονισμένος. Σκουλήκια από πώματα να σέρνονται στα μανίκια του; Τι στο καλό εννοούσε;

Είχε πάει μία παρά τέταρτο το μεσημέρι όταν επέστρεψε στο γραφείο του και είχε ήδη αποφασίσει να απαιτήσει από τον πατέρα του να του δώσει μια σωστή απάντηση την επόμενη φορά που θα τον έβλεπε. Αποφάσισε να βγάλει από το μυαλό του τη συζήτησή τους προς το παρόν και ανάγκασε τον εαυτό του να ξαναγίνει αστυνομικός. Το πρώτο πράγμα που είχε να κάνει ήταν να μιλήσει με τον Μπγκερκ· αλλά, πριν προλάβει να σχηματίσει τον αριθμό του, χτύπησε το τηλέφωνο. Σήκωσε το ακουστικό.

«Βαλάντερ», είπε.

Ακούστηκε ένας θόρυβος σαν σούρσιμο και γδάρσιμο. Επανέλαβε το όνομά του.

«Εσύ ασχολείσαι μ' εκείνη τη σωστική λέμβο;»

Ο Βαλάντερ δεν αναγνώρισε τη φωνή. Ανήκε σ' έναν άντρα που μιλούσε γρήγορα, σαν να βρισκόταν κάτω από πίεση.

«Με ποιον μιλάω;»

«Δεν έχει σημασία. Τηλεφώνησα για τη βάρκα».

Ο Βαλάντερ έβγαλε το σημειωματάριό του.

«Εσύ μας τηλεφώνησες και τις προάλλες;»

«Τις προάλλες;» Ο άντρας φάνηκε πραγματικά να εκπλήσσεται.

«Εσύ δεν πήρες τις προάλλες και μας προειδοποίησες ότι μια σωστική λέμβος θα ξεβραζόταν κάπου στην ακτή, όχι μακριά από το Ίσταντ;»

Ακολούθησε μια μακρά σιωπή. Ο Βαλάντερ περίμενε.

«Ξέχνα το», είπε ο άντρας και το έκλεισε.

Ο Βαλάντερ έγραψε τις λεπτομέρειες της συνομιλίας. Ήξερε ότι είχε κάνει σφάλμα. Ο άντρας τηλεφώνησε επειδή ήθελε να μιλήσει για τα πτώματα στη σωστική λέμβο, μα, όταν άκουσε ότι κάποιος είχε ήδη τηλεφωνήσει, σάσισε, μάλλον φοβήθηκε και αποφάσισε να το κλείσει. Προφανώς δεν ήταν ο ίδιος με τον οποίο είχε μιλήσει ο Μάρτινσον. Άρα υπήρχαν περισσότεροι από έναν με πληροφορίες στην κατοχή τους. Ο Μάρτινσον είχε δίκιο: όποιος είχε δει κάτι θα πρέπει να βρισκόταν εν πλω· θα πρέπει να ήταν μέλος του πληρώματος κάποιου πλοίου, αφού κανείς δεν έβγαινε μοναχός του στη θάλασσα μες στο καταχείμωνο. Ποιανού πλοίου όμως; Θα μπορούσε να ήταν ένα φέρι, ή ένα ψαράδικο, ή πάλι ένα φορτηγό, ή κάποιο από τα δεξαμενόπλοια που διασχίζουν ασταμάτητα τη Βαλτική.

Ο Μάρτινσον εμφανίστηκε στην πόρτα.

«Είσαι έτοιμος;»

Ο Βαλάντερ αποφάσισε να μην αναφέρει τίποτε για το τηλεφώνημα ακόμα. Θα μιλούσε στους συναδέλφους του μόλις θα έβρισκε το χρόνο να το σκεφτεί διεξοδικά.

«Δεν πρόλαβα ακόμα να μιλήσω με τον Μπγερκ», ήταν το μόνο που είπε. «Να τα πούμε σε μισή ώρα;»

Ο Μάρτινσον εξαφανίστηκε κι ο Βαλάντερ τηλεφώνησε στον Μπγερκ.

«Λέγετε».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

Χειμώνας του 1991. Ο επιθεωρητής Κουρτ Βαλάντερ και η ομάδα του βρίσκονται και πάλι μπροστά σε μια νέα πρόκληση. Σε μια ερημική παραλία, η θάλασσα έχει βγάλει τα παγωμένα σώματα δύο αντρών, σε ένα μακάβριο εναγκαλισμό. Εκ πρώτης όψεως δεν πρόκειται παρά για ξεκαθάρισμα λογαριασμών ανάμεσα σε κακοποιούς. Όμως οι έρευνες οδηγούν τον Βαλάντερ στη Λετονία, η οποία αγωνίζεται να εδραιώσει την ανεξαρτησία που μόλις ανέκτησε.

Ο Βαλάντερ κυριολεκτικά πνίγεται μέσα σε έναν κόσμο παγωμένο, εχθρικό, γεμάτο ψέματα και απειλές, και μαθαίνει πώς είναι να ζεις κανείς σε ένα κράτος όπου η δημοκρατία είναι ακόμη ένα μακρινό όνειρο. Θα καταφέρει άραγε έστω και να πλησιάσει τις μακρινές σκιές που ακολουθεί; Θα μπορέσει ο έρωτας να ανοίξει έστω και μια χαραμάδα φως στην γκριζωπή ζωή του;

Ο Χένινγκ Μάνκελ καταφέρνει ακόμα μια φορά να συνδυάσει το μυστήριο με τις κοινωνικές ανησυχίες και να προσδώσει στον αστυνόμο ήρωά του την ανθρωπιά που λείπει όλο και περισσότερο στις μέρες μας.

Διαβάστε επίσης:

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-274-660-8

ΚΩΔ. ΜΗΧΡΩΣΗΣ: 02119

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ